

Školní preventivní strategie

na období 2021 až 2025

Základní údaje

Název a adresa školy, pro kterou platí tento ŠPS	Základní škola a praktická škola Arkadie, o.p.s. U Nových lázní 1286/9 415 01 Teplice
Jméno a příjmení ředitele	Mgr. Ivan Růžička
Telefon na ředitele	417 577 774, 724 707 952
E-mail na ředitele	ruzicka@zsarkadie.cz
E-mail školy	info@zsarkadie.cz
Webové stránky školy:	www.zsarkadie.cz

Jméno a příjmení školního metodika prevence	Mgr. Tomáš Vorochta
Telefon	417 577 774, 776 715 109
E-mail	vorochta@zsarkadie.cz

Jméno a příjmení výchovného poradce	Mgr. Martina Vitvarová
Telefon	417 577 774
E-mail	vitvarova@zsarkadie.cz

Úvod

Škola vytváří tuto Školní preventivní strategii na roky 2021-2025 jako základní nástroj prevence. Vychází při tom ze zhodnocení výsledků minulých školních strategií a MPP. Jde o dlouhodobý preventivní program, je součástí našeho školního vzdělávacího programu. Jedná se o komplexní systémový prvek v realizaci preventivních aktivit naší školy, program je nejméně jednou za 5 roků vyhodnocován vedením školy, sleduje se účinnost, průběh, měří se efektivita jednotlivých aktivit a jejich aktuálnost. Z této strategie vychází Minimální preventivní program, který konkretizuje aktivity v dané oblasti pro naši školu na konkrétní školní rok.

Školní preventivní strategie navazuje na ostatní platné dokumenty školy, vychází ze Školského zákona a další platné legislativy a ze závazných dokumentů a doporučení MŠMT.

Pro školu je Školní preventivní strategie závazná a podléhá kontrole České školní inspekce i zřizovatele školy.

Současný stav problematiky

Nárůst různých projevů rizikového chování, nárůst závislostí, včetně zneužívání návykových látek v populaci mládeže a dětí školního věku se stává celospolečenským problémem. Děti patří k nejohroženější skupině. Proto je důležité zahájit primární prevenci právě v době základní školní docházky, postupně, nenásilnou formou poskytnout žákům poznatky a informace o rizikovém chování, o sociálně nežádoucích jevech, problematice zneužívání návykových a vzniku všemožných závislostí (přiměřeně k věku a schopnostem žáků).

Vzhledem ke specifikům našich žáků (zpr. v další části) je v námi sledované oblasti zapotřebí zaměřit se ve výchovně-vzdělávacím působení na to, aby naši žáci získali praktické dovednosti v rozpoznávání míry a nebezpečnosti situací a ohrožujícího/nežádoucího/rizikového chování, jednání; naučili se v maximální možné míře tomuto předcházet a v případě ohrožení adekvátně reagovat a zodpovědně jednat.

Vhodnou cestou je především naslouchat jejich problémům a otevřeně s nimi hovořit i na neformální úrovni.

Charakteristika školy

Vzdělávání v Základní škole a praktické škole Arkadie, o. p. s. je nedílnou součástí komplexní péče poskytované jednotlivými zařízeními Arkadie, o. p. s. občanům se zdravotním postižením, směřující k co nejsamostatnějšímu životu. Vzdělávání stojí na začátku procesu, který zvyšuje kvalitu jejich života a podněcuje aktivitu.

Základní a praktická škola Arkadie o. p. s. je umístěna ve dvou budovách vilového typu. Nachází se v různých čtvrtích Teplic (vzdálených od sebe zhruba 20 minut pěší chůze) v klidném prostředí v blízkosti lázeňských parků. Díky dvěma mikrobusem zřizovatele a spolupráci se Sdružením Pohoda zajišťujeme pravidelnou denní dopravu žáků do a ze školy v teplickém okrese, čímž mají možnost naši školu navštěvovat i žáci ze vzdálených míst a žáci s těžším postižením. Výhodné je umístění školy v dosahu MHD a v blízkosti vlakového i autobusového nádraží.

Výuka na 1. stupni probíhá v budově na Valech, Purkyňova 10. Sem jsou zařazeni žáci z 1. – 5. ročníku Základní školy (dále ZŠ) a 1. – 5. ročníku Základní školy speciální (dále ZŠS). Žáci 2. stupně ZŠ a ZŠS se vzdělávají v budově v Šanově, U Nových lázní 9. V budově se nachází také Praktická škola jednoletá (dále PRŠ I) a dvouletá (dále PRŠ II), která umožňuje našim žákům pokračovat ve studiu a získat středoškolské vzdělání.

Kapacita školy je stanovena na 40 žáků pro ZŠ, 40 žáků pro ZŠS, 10 žáků v PRŠ I. a 10 žáků v PRŠ II. Žáci jsou rozděleni do devíti třídních celků. Skladba žáků ve třídách se řídí stupněm postižení, věkem a druhem vzdělávacího programu. Od toho se odvíjí i počet žáků ve třídě.

Škola poskytuje ve třídách výuku zajištěnou speciálním pedagogem i asistentem pedagoga, celodenní péči ve školní družině či školním klubu, další zájmovou činnost, konzultace rodičům i volnočasové aktivity. Součástí školy je školní klub a školní družina, jejichž činnost navazuje na výchovně vzdělávací program ZŠ a ZŠ praktické a speciální. Pro naše žáky zajišťujeme individuální a komplexní péči s perspektivou celoživotního systému zabezpečení v návaznosti na rehabilitační chráněné dílny, stacionáře a chráněné bydlení.

Vzhledem k velmi různorodé kombinaci a závažnosti postižení jednotlivých žáků je v rámci výchovně vzdělávacího procesu na škole preferován individuální přístup.

Významným prvkem vzdělávání na naší škole je jeho výchovná složka. Vzhledem k míře postižení, mnohdy nepřiměřeným sociálním vztahům vyplývajícím z tohoto postižení a jím vyvolaných situací, a také vzhledem k perspektivě dalšího, pokud možno co nejsamostatnějšího života, je tato složka v mnoha ohledech prioritní.

Kritériem úspěšnosti celého výchovně vzdělávacího procesu je uplatnění absolventů školy v dalším životě. Škola se plně zapojuje do struktury účelových zařízení Arkadie o. p. s. To umožňuje dosažené výsledky výchovy a vzdělávání žáků školy uplatnit v praxi, tím je dále fixovat a rozvíjet. Snažíme se o to, aby většina z absolventů školy našla uplatnění buď v další formě vzdělávání (praktická škola jednoletá a dvouletá nebo učební obory), v zaměstnání nebo v jiném zařízení Arkadie, případně v sociálních službách dalších organizací. Výsledky se porovnávají i statistickými údaji úřadu práce, které je možno ověřit na jeho webových stránkách.

Škola má zpracovanou Školní preventivní strategii a zpracován Minimální preventivní program a ve výroční zprávě je každoročně vyhodnoceno řešení sociálně nežádoucích (patologických) jevů ve škole i opatření daná Minimálním preventivním programem. V ŠVP jednotlivých ročníků jsou zařazena témata podporující prevenci sociálně nežádoucích jevů. Minimální preventivní program je plněn průběžně a pořádané akce jsou součástí měsíčních plánů školy.

Specifika našich žáků-obecně

Převaha našich žáků je z Teplic, vzhledem ke službě svozu a rozvozu žáků k nám docházejí nebo dojíždějí děti i z města Dubí, Duchova, Bíliny, Krupky, ale i z přilehlých a někdy i vzdálenějších vesnic. Někteří žáci se pohybují nebo žijí v blízkosti lokalit ohrožených sociálním vyloučením, popřípadě lokalit s vysokou mírou nezaměstnanosti a se zvýšeným výskytem sociálně nežádoucích jevů.

Také sociální prostředí rodin našich žáků je velmi rozmanité, máme žáky z úplných i neúplných rodin, žáky z dětských domovů i děti svěřené do pěstounské péče.

Naše škola vzdělává žáky převážně se souběhem vad, tj. žáky se speciálně vzdělávacími potřebami. Spektrum postižení našich žáků je od pásma lehkého mentálního handicapu, až po těžký, s různou kombinací vad zejména tělesných a smyslových a poruch chování.

Díky svým handicapům, především poruše kognitivních funkcí, je většina našich žáků, více než ostatní, ohrožena specifickými typy rizikového chování, a to jak ve smyslu aktérů a účastníků, tak i případných obětí společensky nežádoucích jevů.

U každého jedince může být úroveň různých schopností odlišná, přesto se s vysokou četností u našich žáků projevuje omezená schopnost porozumět svému okolí a v požadované míře se přizpůsobit kulturním tradicím, normám a očekáváním.

Ve své většině jsou děti s mentálním handicapem emočně nevyspělé a chovají se jako děti nižší věkové úrovně, jsou často přehnaně důvěřivé, snadno manipulovatelné a mají větší sklony podlehnout negativním svodům.

U dětí s tímto handicapem se objevuje zvýšená dráždivost, větší pohotovost k afektivním reakcím či mrzuté náladě.

Mají stejné základní psychické potřeby jako jiní lidé, avšak tyto potřeby mohou být pod vlivem omezenější kapacity rozumových schopností a učení různým způsobem modifikovány. Mají tendenci uspokojovat své potřeby neodkladně a často i bez zábran. Neuspokojení jakékoliv jejich potřeby lze považovat za zátěžovou situaci, na niž reagují různými obrannými mechanismy.

Problematické chování mentálně postižených může být projevem jejich neschopnosti vyjádřit své aktuální pocity standardnějším a pro ostatní srozumitelným způsobem.

V období adolescence, resp. rané dospělosti, se někdy u mentálně handicapovaných zvyšuje sklon k agresivnímu jednání, zvýšená pohotovost k afektivním reakcím, které nedovedou přijatelným způsobem ovládat. Tato tendence je projevem jejich nedostatečného sebeovládání i neschopnosti odhadnout vlastní fyzickou sílu a možné negativní následky svého jednání. Nepříjemné, afektivní a někdy i agresivní projevy lze chápat jako obranu v situaci, které nerozumějí a kterou nejsou schopni zvládnout.

I děti s lehčím stupněm postižení sice obvykle vědí, jak by se měly v obvyklých situacích chovat, ale nelze od nich pokaždé očekávat standardní reakce. Důvodem je odlišné zpracování informací a sklon k jinému způsobu reagování. Proto se snažíme vytvářet a upevňovat limity, které napomáhají k vytváření bezpečného prostředí pro žáky i pedagogy.

Z uvedených předpokladů možného rizikového chování našich žáků vychází i zaměření školní preventivní strategie a minimálního preventivního programu.

(zpracováno podle VÁGNEROVÁ, Marie. Psychopatologie pro pomáhající profese. Vyd. 4. Praha: Portál, 2008. ISBN 978-80-7367-414-4)

Vztah učitel – žák

Dobrému vztahu mezi učitelem a žákem vychází vstříc celková „rodinná“ atmosféra školy i třídy o malém počtu žáků.

Ve škole se snažíme budovat vzájemnou důvěru mezi učitelem a žákem. Žák ví, že se může na učitele obrátit a bude respektován jeho názor, jeho potřeby. Učitel se zajímá o žáka, podněcuje dialog. Učitel získává důvěru žáka i prostřednictvím budování vztahu s rodinou, sociálním prostředím žáka. Při řešení problémů je učitel otevřen komunikaci s žákem, s rodičem, širší rodinou, ostatními pedagogy, výchovným poradcem, metodikem prevence nebo ředitelem školy.

V případě potřeby doporučí učitel žákovi odbornou pomoc/podle druhu a závažnosti zapojí do řešení problému zákonné zástupce žáka, kolegy, vedení školy, případně odborníky na danou oblast; škola má vybudovanou rozsáhlou podpůrnou poradenskou síť; zaměstnanci školy jsou odborníci vzdělaní v mnoha oblastech, zapojení do DVPP, kteří jsou ochotni se o své zkušenosti podělit a pomoci.

Na základě dosažení dohody o společných cílech a postupech **dochází k celkové a jednotné podpoře žáka.**

Výuka a projektové vyučování

Učitel věnuje pozornost spolupráci ve skupinách, podporuje naslouchání, zapojení všech členů skupiny (podle možností), reflektuje s žáky skupinovou práci a podporuje tak rozvoj kompetencí týmové práce, řešení konfliktu (učitel podporuje odpovědnost žáka za řešení konfliktu).

Žáci se učí vést diskuzi, vyjadřovat své názory, naslouchat druhým a vhodným způsobem reagovat na kritiku, této oblasti věnujeme zvýšenou pozornost.

Jednou z možností je například vedení komunitního kruhu, ve kterém má každý právo diskutovat na základě pravidel diskuse, sdílet své pocity, obavy, radosti, zážitky, podněty k životu třídy, klást otázky.

V rámci projektů se žáci mohou blíže seznámit s děním kolem sebe a aktuálními tématy. Získávají nové informace, posilují a upevňují se znalosti, ale i návyky, rozvíjejí své sociální dovednost, žáci se navzájem lépe poznávají a jsou vedeni ke spolupráci podle svých schopností. Žáci svým projevem, chováním, reakcemi při těchto aktivitách umožňují i svému sociálnímu okolí a především pedagogům, aby je lépe poznali a porozuměli jim.

Individualizované hodnocení, slovní hodnocení, sebehodnocení, zpětná vazba skupiny

Žáci dostávají komplexní zpětnou vazbu od učitele. Jsou informováni o svém pokroku i nedostacích. Je oceňováno úsilí žáka a míra jeho pokroku bez srovnávání s výkonem ostatních. Je podporován jeho individuální talent a zájem žáka. Diferenciace výuky může probíhat prostřednictvím práce ve skupinách podle zaměření žáka.

Pomáháme žákovi vybudovat si důvěru v sebe, ve vlastní síly, pozitivní vztah k okolnímu světu, této oblasti věnujeme zvýšenou pozornost. Vedeme žáky k co možná nejobektivnějšímu sebehodnocení a k vytváření zpětné vazby zejména při skupinové práci.

Žáci jsou individuálně hodnoceni, žáci ZŠ speciální jsou slovně hodnoceni. Hodnocení však v sobě zahrnuje příslušnou míru objektivitu vzhledem ke školnímu vzdělávacímu plánu příslušného ročníku, podle kterých jsou v jednotlivých předmětech žáci vyučováni.

Školu navštěvují v rámci svých odborných praxí studenti středních, vyšších odborných a vysokých škol v regionu, snažíme se i o jejich zapojení do jednotlivých preventivních akcí. Nedílnou součástí této spolupráce je i přednášková činnost našich pedagogických pracovníků pro tyto organizace.

Spolupráce s rodiči, zákonnými zástupci

Základem naší spolupráce s rodiči/zákonnými zástupci, je úzký vztah rodičů k třídním učitelům a asistentům pedagogů. Jelikož v jednotlivých třídách naší školy je poměrně nízký počet žáků (vzhledem k jejich schopnostem) a hlavně díky „rodinné atmosféře“ panující na naší škole, je vztah mezi rodičem a třídním učitelem většinou velmi úzký. Snažíme se o budování vstřícného a efektivního vztahu, zaměřeného na společný postup při rozvoji žáka.

Učitelé i zástupci vedení školy nabízejí všem rodičům/zákonným zástupcům možnost individuální konzultace. Díky tomu, že mnoho žáků jsou těmito doprovázeni při příchodu i odchodu ze školy, jsou s vyučujícími v každodenním kontaktu; vedle toho se aktuálně využívá telefonická komunikace a sdělování aktuálních informací prostřednictvím spojení se šetku-notýsku.

Zákonní zástupci si mohou kdykoliv domluvit individuální konzultaci nebo svoji přítomnost přímo ve vyučování (zajištěno smluvně) a poznat tak prostředí školy a lépe pochopit potřeby svých dětí ve škole. Další možností jsou třídní schůzky, ale i další akce školy pořádané pro rodiče a rodinné příslušníky našich žáků. I zde mají rodiče možnost si domluvit osobní konzultaci. Mohou využít poradenské služby, škola dle potřeb organizuje informační schůzky pro žáky, rodiče a zákonné zástupce k sociální problematice, u žáků vycházejících ročníků k volbě dalšího profesního zaměření, či studia a budoucnosti žáků.

Pokud rodiče projevují zájem, rádi pro ně zajistíme vzdělávací akce, semináře, besedy s odborníkem, v současné době nabízíme možnosti online školení.

Škola již několik let plní kritéria značky „Rodiče vítáni“ viz www.rodicevitani.cz. Každý rok jsou pořádány schůzky pro rodiče budoucích prvňáčků, setkání pro rodiče při přestupu jejich dětí z prvního na druhý stupeň a schůzky pro rodiče vycházejících žáků (absolventů) ZŠ, ZŠS a SŠ.

Další informace mohou rodiče i veřejnost čerpat na našich internetových stránkách – www.zsarkadie.cz.

Rodiče/zákonné zástupce budou o programu preventivních aktivit informovat především třídní učitelé, zástupci vedení školy, či školní metodik na třídních schůzkách. Informovanost bude zaměřena zejména na oblast prevence sociálně nežádoucích jevů a rizikového chování vzhledem k specifitě našich žáků.

Rodiče/zákonní zástupci každého žáka mohou na požádání obdržet aktuální informace, které budou obsahovat kontakty na odborníky, způsoby vhodného postupu při řešení, popřípadě předcházení sociálně nežádoucím jevům a rizikového chování.

Budeme se snažit zapojit rodiče do programu i tak, že je požádáme, aby se k jeho průběhu prostřednictvím ankety vyjádřili. Na jejich dotazy a připomínky budeme zpětně reagovat.

Někteří rodiče jsou členy statutárních orgánů školy a společnosti. Ve Školské radě jsou 2 zástupci zákonných zástupců žáků, kteří se významnou měrou spolupodílí na směřování naší školy.

Pravidelně pořádáme školní i mimoškolní aktivity, kterých se mohou zúčastnit naši žáci společně s rodiči/zákonnými zástupci. S rodiči se setkáváme při slavnostním zahájení školního roku, slavnostním rozdáváním pololetního a závěrečného vysvědčení. Zúčastňují se i dalších akcí školy i společnosti (Den rodiny, Cena Arkadie, ples Arkadie, Den tvořivosti, Vánoce s Arkadií atd.). Každoročně je v únoru žákům a jejich zákonným zástupcům nabízen přehled vícedenních pobytových akcí, které jsou pořádány Arkadií (letní tábor, lázeňské pobyty apod.) Někteří rodiče rádi jezdí na vybrané akce i jako doprovod (pobytové akce, Matějská pouť, školní divadelní představení apod.).

Pedagogická diagnostika

Učitel i asistent pedagoga věnuje pozornost žákům, registruje signály o možném problému žáka a hledá příčiny a vhodné formy nápravy. Pokud je třeba, spolupracuje s rodiči/zákonnými zástupci a výchovným poradcem, který se zapojí do diagnostického a terapeutického procesu. Případně je využíváno dalších odborných institucí (PPP, SPC, školní psycholog).

Řešení přestupků

Přestupkům proti Školnímu řádu se snažíme předcházet.

Při řešení přestupku postupujeme podle Školního řádu, krizového plánu žáka, krizového plánu školy, platné legislativy a doporučených postupů. Vyvození případných výchovných sankcí vychází ze Školního řádu.

Díky specifickému zaměření naší školy na žáky s mentálním postižením-s poruchou kognitivních funkcí, je většina našich žáků ohrožena specifickými typy rizikového chování, a to jak ve smyslu aktérů a účastníků, tak i případných obětí; naši pedagogové se tak každodenně dostávají do konfrontace s projevy nestandardního chování a jednání našich žáků, které naši pedagogové musí bezodkladně řešit. Jednotlivé přestupky a způsob jejich řešení je tedy vždy zapotřebí dávat do celkového kontextu, především pak s ohledem na individuální osobnost žáka, který přestupek spáchal. Všechny významnější výchovné problémy chronologicky zapisujeme do tzv. pedagogické deníku a následně se je snažíme řešit ve spolupráci se zákonnými zástupci a odborníky.

Zaměřujeme se na řešení přestupků proti Školnímu řádu z hlediska rizikového chování v těchto oblastech:

- násilí a šikanování,

- hrubého a agresivního chování,
- záškoláctví,
- manipulace k rizikovému chování a jednání,
- užívání návykových látek (vč. opomíjeného alkoholu a kouření), anabolik, medikamentů a dalších látek,
- netolismu (virtuálních drog) a patologického hráčství (gambling),
- kriminality, delikvence, vandalismu aj. forem násilného chování,
- ohrožení mravnosti a ohrožování mravní výchovy mládeže,
- xenofobie, rasismu, intolerance a antisemitismu,
- sekt a sociálně patologických náboženských hnutí.
- diváckého násilí.

Konkrétní aktuální oblasti nejčastějšího výskytu SNJ a RCH a z něj vyplývajících přestupků u našich žáků, na které je třeba se cíleně zaměřit

(info. zjištěné zpětnou vazbou z minulých MPP a ŠPS a ze zhodnocení práce preventisty, vých. poradce, školního poradenského centra a pedagogů)

- **respektování pravidel (hranic) v sociálních vztazích,**
- **projevy agrese díky zvýšené dráždivosti** (může se jednat i o problémy s medikací),
- **kontakt s neznámými lidmi** (nadměrná důvěřivost, mohou podepsat závažné dokumenty),
- **používání vulgárních výrazů** (zařazují do svého slovníku, často neznají význam),
- **společensky nepřiměřené uspokojování sexuálních potřeb,**
- **sexuální obtěžování mezi spolužáky,**
- **dodržování pravidel silničního provozu** (přebíhání vozovky, nesledování provozu),
- **krádeže – nezdrženlivost** (respektování osobního vlastnictví),
- **skryté záškoláctví** (předstírání nemoci, nedojdou včas do školy, nechají si ujet spoj),
- **kouření tabáku** (nadužívání energ. nápojů x Šk.řád).

Při jejich zjištění ve škole a na akcích pořádaných školou, dojde k jejich posouzení a řešení; následně jsou navržena cílená opatření, která jsou zaměřena především na řešení problému, odstranění vzniklého nedostatku a případné pomoci.

- Individuální pohovor se žákem, práce se třídou
- Jednání s rodiči/zákonnými zástupci (tř. učitel, vých. poradce, metodik, zást., školní poradenské centrum, vedení školy)
- Doporučení kontaktu s odborníky
- Spolupráce s neziskovými organizacemi – např. Charita, Kruh bezpečí atd.
- V případě nezájmu rodičů/zák. zástupců uvědomění sociálního odboru, oddělení péče o dítě
- V případě podezření na porušení zákona oznámení Policii ČR
- Sankce-Výchovná opatření (viz. Školní řád, Formy kázeňských opatření)

Postup při řešení krizové situace

Ve škole se snažíme budovat vzájemnou důvěru mezi učitelem a žákem. Žák ví, že se může na učitele obrátit a bude respektován jeho názor, jeho potřeby. Učitel se zajímá o žáka, podněcuje dialog. Učitel získává důvěru žáka i prostřednictvím budování vztahu s rodinou, sociálním prostředím žáka. Při řešení

problémů je učitel otevřen komunikaci s žákem, s rodičem, širší rodinou, ostatními pedagogy, výchovným poradcem, školním psychologem, metodikem prevence nebo ředitelem školy.

V případě potřeby doporučí učitel žákovi odbornou pomoc/podle druhu a závažnosti zapojí do řešení problému zákonné zástupce žáka, kolegy, vedení školy, případně odborníky na danou oblast; škola má vybudovanou rozsáhlou podpůrnou poradenskou síť; zaměstnanci školy jsou odborníci vzdělaní v mnoha oblastech, zapojeni do DVPP, kteří jsou ochotni se o své zkušenosti podělit a pomoci.

Na základě dosažení dohody o společných cílech a postupech dochází k celkové a jednotné podpoře žáka.

V případě náhlého (krizového) výskytu jednotlivých rizikových forem chování žáků školy bude škola a její pedagogičtí pracovníci postupovat dle Školního řádu, krizového plánu žáka, krizového plánu školy, platné legislativy a doporučených postupů vymezených v dokumentech:

Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních (č. j. MŠMT 21291/2010-28)

Metodický pokyn k prevenci a řešení šikany (č. j. MŠMT 211149/2016)

Metodický pokyn k řešení šikanování včetně postupu při řešení šikany a nastavení klimatu ve škole.

Dále je možné využít Shrnutí opatření MŠMT při řešení šikany ve školách a školských zařízeních:

- MŠMT nabízí školám nástroj, který napomáhá při řešení rizikového chování žáků – Individuální výchovný plán (známý pod názvem Smlouvy s rodiči):
<http://www.msmt.cz/vzdelavani/zakladni-vzdelavani/metodicke-doporuceni-msmt-pro-praci-s-individualnim>
- Národní institut pro další vzdělávání nabízí školám různé programy a semináře pro učitele, které řeší téma šikany, například: [Vzdělávací programy \(nidv.cz\)](http://www.nidv.cz)
- MŠMT také certifikuje programy primární prevence rizikového chování, které nabízí nejrůznější organizace: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/socialni-programy/certifikace-programu-primarni-prevence-1>
- Využití právních opatření při řešení problémového chování žáků na školách
<http://www.msmt.cz/vzdelavani/zakladni-vzdelavani/vyuziti-pravnich-opatreni-pri-reseni-problemoveho-chovani>
- Šikana a její řešení s odborníky:
- Sdružení Linka bezpečí (116 111), [Linka Bezpečí | Linka bezpečí \(linkabezpeci.cz\)](http://linkabezpeci.cz)
- Společenství proti šikaně, [Šikana - OS Společenství proti šikaně \(sikana.org\)](http://sikana.org)
- Internet poradna, [Úvod - iPoradna.cz](http://iPoradna.cz)
- Kontakt MŠMT, prevence@msmt.cz

Zveřejňování informací

Aktuální informace z oblasti prevence budou zveřejňovány na nástěnkách - umístěna ve vestibulu školy. Informace obsahují kontakt na metodika školní prevence, vých. poradkyni a důležitá telefonní čísla a adresy (linky důvěry apod.) a další informace, které se vztahují k tématům zařazeným do Minimálního preventivního programu, zásady první pomoci při výskytu šikany jsou na nástěnce v chodbě školy. MPP a ŠPS jsou umístěny na veřejně přístupném místě na chodbě školy a webových stránkách školy.

Na výběru témat umístěných na nástěnku se mohou žáci sami podílet svými tématy, která předávají metodikovi přímo nebo prostřednictvím ostatních vyučujících.

Dalším informačním zdrojem pro žáky, zákonné zástupce i pedagogy je školní knihovna.

Program bude propagován a zveřejňován i na školních webových stránkách, informace o akcích ve spojovacích sešitech, na třídních schůzkách.

Personální zajištění prevence

Výchovný poradce

Výchovný poradce koordinuje společně s metodikem prevence aktivity školy v oblasti prevence. Aktivně nabízí učitelům a žákům možnost poradit se o svých problémech. Zaměřuje se na žáky, kteří jsou ohroženi ve svém vývoji, sebepojetí, komunikaci s druhými. Učitelé informují výchovného poradce o případech výskytu agresivního chování ve třídě, signálů o potížích žáka (osobnostní, rodinné, vztahové), náhlém i trvalém neúspěchu v učení, obtížné komunikaci, konfliktu s rodiči, porušování pravidel soužití ve škole žákem, krádežích ve třídách. Výchovný poradce navrhuje opatření, navrhuje řediteli školy svolání porady k řešení výchovných problémů, vede individuální konzultace s dětmi, s rodiči, informuje o možnostech odborné péče a další pomoci (adresář sociálních služeb, linku bezpečí apod.). Jedná se sociálním odborem. Konzultuje problémy s odbornými pracovišti – SPC, PPP. Spolupracuje na hodnocení realizace minimálního preventivního programu.

Metodik prevence

Metodik prevence spoluvytváří minimální preventivní program, podílí se na jeho realizaci. Komunikuje s učiteli v oblasti primární prevence, v případě vzniklého problému dává podněty k možné nápravě. Podle potřeby spolupracuje s institucemi a organizacemi v oblasti primární prevence. Koordinuje předávání informací o problematice rizikového chování ve škole, dokumentuje průběh preventivní práce školy. Spolupracuje na hodnocení realizace Minimálního preventivního programu.

Pedagogové

Na naší škole pracují speciální pedagogové. Věnují se v rámci výuky rozvoji kompetencí žáků v oblasti sociálních dovedností, učí podle principů a metod v rámci koncepce školy. **Díky specifickému zaměření naší školy na žáky s mentálním postižením, je většina našich žáků ohrožena specifickými typy rizikového chování, a to jak ve smyslu aktérů a účastníků, tak i případných obětí; naši pedagogové se tak každodenně dostávají do konfrontace s projevy nestandardního chování a jednání našich žáků, které naši pedagogové musí bezodkladně řešit.**

Pedagogové provádějí průběžnou diagnostiku žáků a třídy, na pedagogických radách vzájemně hodnotí uplynulé období, konzultují případné problémy, navrhuje opatření. Třídní učitel je v kontaktu s rodiči/zákonnými zástupci žáků své třídy prostřednictvím třídních schůzek, osobních setkání a dalších možností komunikace (tel. Kontakt, spojovací sešit). Pozn. V době distanční výuky z důvodů hyg. opatření

využíváme pro styk s žáky i zákonnými zástupci individuální metody, jako jsou videokonference prostřednictvím internetu.

Ředitel školy

Sleduje efektivitu prevence rizikového chování. Sleduje problémy v kontextu celé školy a dělá personální a organizační opatření ke zlepšení vzájemného soužití ve škole. Svolává v případě potřeby porady k řešení výchovných problémů za účasti rodičů, pedagogů, pracovníků orgánů péče o dítě, psychologů apod. Svolává porady Školního poradenského centra.

Školní poradenské centrum

Školní poradenské centrum se schází za účasti předem jmenovaných, schůzky expertního týmu jsou především zaměřeny na řešení aktuálních výchovných a vzdělávacích problémů a témat. V minulých letech se stal významnou součástí těchto aktivit školní psycholog. Služeb školního psychologa PhDr. V. Hadraby mohli využívat naši žáci, jejich rodiče a zákonní zástupci. Jeho letité odborné zkušenosti využívalo efektivně i školní poradenské centrum, problémy a kauzy s ním mohli konzultovat i pedagogové naší školy. V tomto školním roce očekáváme odchod tohoto kolegy, budeme hledat adekvátní náhradu.

Vzdělávání pedagogů

Nejvýznamnějším faktorem pro kvalitu školy je kolektiv pedagogických pracovníků. Ten se podařilo v několika minulých letech stabilizovat, na škole působí plně kvalifikovaní pedagogové.

Nedílnou součástí pedagogického týmu na škole jsou asistenti pedagoga, kteří mají minimálně střední vzdělání s maturitou s převážně pedagogickým, zdravotním a sociálním zaměřením. Šíře jejich vzdělání umožnila vytvořit na pracovišti velmi funkční kolektiv asistentů splňující specifické nároky při práci s handicapovanými žáky.

Všichni asistenti pedagoga si doplnili kvalifikaci absolvováním akreditovaného studijního programu pro asistenty pedagoga, a jsou tedy plně odborně kvalifikovaní pro výkon této funkce dle zákona o pedagogických pracovnících č. 563/2004 Sb.

Škola a její vedení podporuje další vzdělávání všech svých pedagogických pracovníků ve vzdělávacích oblastech prevence sociálně nežádoucích jevů, rizikového chování

Účast jednotlivých pedagogických pracovníků na vzdělávacích akcích je vyhodnocena ve Výroční zprávě školy.

Školní metodik prevence navštěvuje setkání školních metodiků prevence v PPP a doplňuje si vzdělání v podobě a kurzů.

Specifika našich žáků ve vztahu k výskytu sociálně nežádoucích jevů a rizikovému chování/ výskytu soc. patologických jevů

Naše škola vzdělává žáky převážně se souběhem vad, tj. žáky se speciálně vzdělávacími potřebami. Spektrum postižení našich žáků je od pásma lehkého mentálního handicapu až po těžký, s různou kombinací vad zejména tělesných a smyslových a poruch chování.

Díky svým handicapům, především poruše kognitivních funkcí, je většina našich žáků, více než ostatní, ohrožena specifickými typy rizikového chování, a to jak ve smyslu aktérů a účastníků, tak i případných obětí společensky nežádoucích jevů (podrobně zpracováno v ŠPS).

Rizikové chování a sociálně nežádoucí jevy (zneužívání návykových látek, šikana, vandalismus, agresivita, závislost na PC, gamblerství, záškoláctví, rasismus...) se vyskytuje ve všech vrstvách společnosti. Prevenci výskytu těchto jevů je důležité zahájit již v době základní školní docházky.

Tak jako na jiných školách, i u nás se setkáváme s výskytem rizikového chování žáků.

Za problémy v oblasti primární prevence u dětí a mládeže jsou považovány:

- absence pocitu zodpovědnosti za vlastní zdraví,
- nedostatečná ochrana dětí před společensky tolerovanými návykovými látkami,
- liberalizace drogové politiky,
- mobilní telefony, internet / závislost, rizikové chování,
- objektivní vnímání sebe sama a okolního světa,
- nedostatečná ochrana dětí před manipulací / naivita našich dětí,
- nedostatečnost našich dětí v oblasti finanční gramotnosti,
- nedostatečnost našich dětí v oblasti sociální komunikace / zaměřit se na schopnost odmítnout – naučit se říkat „NE“,
- nedostatečnost našich dětí v oblasti individuálního zvládnutí zvýšené dráždivosti, pohotovosti k afektivním reakcím a k mrzuté náladě.

Nástroje získávání informací o aktuálním stavu výskytu SNJ a ohrožení RCH našich žáků

Ke zjištění aktuálního stavu výskytu SNJ a možného rizikového chování našich žáků jsou využívány pestré metody výzkumu; metody dotazovací budou koncipované vzhledem k individuálním schopnostem a možnostem našich žáků; práce třídních učitelů a připomínky žáků nebo rodičů/zákonných zástupců, kteří se s nimi obrací na výchovného poradce, metodika školní prevence, pedagogy či asistenty; nedílnou součástí zjišťování poznatků o dané problematice jsou informace zjištěné pedagogy a zaměstnanci školy a celé organizace, které jsou předané kompetentním osobám a se kterými se dále pracuje.

Zjištěné nejčastější aktuální oblasti výskytu SNJ a RCH našich žáků:

- společensky nepřiměřené uspokojování sexuálních potřeb,
- sexuální obtěžování mezi spolužáky,
- kontakt s neznámými lidmi,
- respektování pravidel (hranic) v sociálních vztazích,
- dodržování pravidel silničního provozu,
- krádeže – nezdrženlivost,
- používání vulgárních výrazů,
- projevy agrese díky zvýšené dráždivosti (může se jednat i o problémy s medikací),
- skryté záškoláctví (předstírání nemoci, nedorazí včas do školy, nechají si ujet spoj),
- kouření tabáku.

Cíle projektu

Mějme na paměti cíle naší školy.

Společně se zaměstnanci, žáky a zákonnými zástupci sdílet tyto hodnoty a cíle:

- vytvářet pozitivní vztahy a bezpečné prostředí, kde každý má právo na úspěch a ocenění,
- vycházet z respektujícího přístupu,
- naším cílem je, aby žáci, rodiče i zaměstnanci chodili do školy rádi a našli v ní své uplatnění.

Cíle našeho preventivního programu vycházejí nejen z teoretických poznatků a platné legislativy, ale především ze znalosti našich žáků a z aktuálního zmapování situace na škole.

Cíle Školní preventivní strategie

a) dlouhodobé

Základními cíli strategie primární prevence rizikového chování mohou být:

- výchova ke zdravému životnímu stylu,
- výchova v oblasti sociální komunikace,
- rozvoj a podpora sociálních kompetencí,
- funkční informační systém, financování projektů primární prevence a rizikového chování.

b) střednědobé

- zapojování rodin do života škol,
- pravidelné zapojování do grantového systému prostřednictvím vlastních projektů,
- Školní preventivní strategie a Minimální preventivní program jsou zařazeny do školních vzdělávacích programů.

c) krátkodobé

- zmapování potřeb v oblasti primární prevence,
- finanční podpora školních preventivní strategie.

Prevence rizikového chování a omezení vlivu sociálně nežádoucích jevů /SNJ/ zahrnuje především aktivity v oblastech prevence:

- násilí a šikanování,
- hrubého a agresivního chování,
- záškoláctví,
- manipulace k rizikovému chování a jednání,
- užívání návykových látek (vč. opomíjeného alkoholu a kouření), anabolik, medikamentů a dalších látek,
- netolismu (virtuálních drog) a patologického hráčství (gambling),
- kriminality, delikvence, vandalismu aj. forem násilného chování,
- ohrožení mravnosti a ohrožování mravní výchovy mládeže,
- komerčního sexuálního zneužívání dětí,
- syndromu týraných a zneužívaných dětí,
- xenofobie, rasismu, intolerance a antisemitismu,
- sekt a sociálně patologických náboženských hnutí.
- diváckého násilí.

Obecnými cíli školních aktivit ve sledované oblasti je vést žáky k **sebevědomí, správnému sebehodnocení, stanovení si reálných cílů v životě, k poznání sebe sama, k zvládnutí zátěžových situací, k dovednostem řešit své problémy bez toho, aby ubližovali sobě nebo druhým, uvědomoval si důsledky svého chování, uměl říkat ne a požádat o pomoc.**

Dlouhodobými **cíli omezení SNJ a působení v oblasti prevence rizikového chování konkretizovanými dle specifik našich žáků je vést** (v míře přiměřené jejich handicapu/ind. schopnostem a možnostem) **naše žáky k odpovědnosti za vlastní chování a způsob života**

- s posílenou duševní odolností vůči stresu, negativním zážitkům a vlivům,
- schopné objektivně vnímání sebe sama a okolní svět,
- schopné rozpoznat předjímat následky svého chování, zejména rizikového,
- schopné odhalit a „účinně“ se bránit manipulaci,
- schopné v rámci svých možností umět přizpůsobit své chování krizové situaci,
- schopné dělat samostatná (a pokud možno správná) rozhodnutí,
- s přiměřenými sociálně psychologickými dovednostmi,
- schopné řešit, případně schopné nalézt pomoc pro řešení problémů,
- s vyhraněným negativním vztahem k návykovým látkám,
- s představou o svém budoucím životě a životním stylu,
- podílející se na tvorbě prostředí a životních podmínek.

Z tohoto by měly vycházet i **obecné cíle Minimálního preventivního programu** (zpracováván na školní rok a konkretizuje cíle dle akt. potřeb), které by měly být zaměřeny do těchto základních oblastí:

- Oblast zdravého životního stylu-výchova ke zdraví, informovanost všech žáků o negativních důsledcích zneužívání návykových látek i o látkách samotných, osobní a duševní hygiena, výživa, uspokojování životních potřeb, zájmové aktivity.
- Oblast společenskovední-formy komunikace, sociální dovednosti (schopnost a dovednost žáka odmítnout, říkat ne apod.).
- Oblast přírodovědná-biologie člověka, fyziologie, sexualita, biologické účinky drog, chemické aspekty drog.
- Oblast rodinné a občanské výchovy-životní cíle, zdravé vztahy mezi vrstevníky, partnerské vztahy.
- Oblast sociálně právní aspekty sociálně nežádoucích jevů a rizikového chování, postoj společnosti k nim, práva dítěte a občana.

Dalšími obecnými cíli je **posilovat školní poradenství, dosáhnout dostatečné vzdělanosti všech pedagogů školy v oblasti prevence RCH a SNJ a nadále posilovat spolupráci mezi nimi, žáky a zákonnými zástupci.**

Vymezení cílové skupiny

Strategie je zaměřena na všechny žáky školy, se zvláštním přihlédnutím ke specifickým handicapům našich dětí, k dětem ze sociálně slabšího a málo podnětného rodinného prostředí, dětem s nedostatečným prospěchem.

U pedagogů je další vzdělávání zaměřeno na celý tým, se zvláštním přihlédnutím k začínajícím pedagogům. Intenzivní vzdělávací aktivity jsou směřovány k pracovníkům, kteří zajišťují činnost školního poradenského pracoviště – výchovný poradce, metodik prevence, speciální pedagog.

Do systému informování jsou zapojeni rodiče a zákonní zástupci žáků. Zvláštní pozornost je věnována skupinám rodičů tříd, kde se vyskytly negativní jevy jako šikana, nebo výskyt drog/OPL. Individuální pozornost je pak věnována rodičům žáků, u kterých byl zjištěn výskyt návykových látek, konzumace alkoholu a kouření, rodičům žáků – agresorů v případech šikany.

Způsob realizace

Základními kompetencemi prevence v rámci podpory zdraví a zdravého životního stylu žáka (v míře přiměřené jeho handicapu/ind. schopnostem a možnostem) jsou:

- zvyšování sociální kompetence – rozvíjení sociálních dovedností, které napomáhají efektivní orientaci v sociálních vztazích, odpovědnosti za chování a uvědomění si důsledků jednání,
- posilování komunikačních dovedností – zvyšování schopnosti řešit problémy, konflikty, adekvátní reakce na stres, neúspěch, kritiku,
- vytváření pozitivního sociálního klimatu – pocitu důvěry, bez nadměrného tlaku na výkon, zařazení do skupiny, práce ve skupině vrstevníků, vytvoření atmosféry pohody a klidu, bez strachu a nejistoty,
- formování postojů ke společensky akceptovaným hodnotám – pěstování právního vědomí, mravních a morálních hodnot, humanistické postoje apod.

Klíčové vyučovací oblasti jsou:

- **Oblast přírodovědná** (např. biologie člověka, fyziologie, biologické účinky drog, chemické aspekty drog, zneužívání léků, atd.).
- **Oblast zdravého životního stylu** (např. výchova ke zdraví, osobní a duševní hygieně, podmínky správné výživy, volný čas apod.).
- **Oblast společenskovední** (proces socializace jedince, užší a širší společenské prostředí, jedinec ve vzájemné interakci se sociálním prostředím apod.).
- **Oblast rodinné a občanské výchovy** (společensky přijatelné chování, nácvik modelového chování a jednání, řešení konfliktu, postavení rodiny ve společnosti, vedení domácnosti, finanční inteligence, správná výživa, zdravý vývoj a příprava na život, formy komunikace, zvyšování sociální kompetence dětí a mládeže, subjekty participující v oblasti prevence drog atd.).
- **Oblast sociálně právní** (právní aspekty drog, práva dítěte, význam a cíle reklamy apod.).
- **Oblast sociální patologie-sociálně nežádoucích jevů** (postoj společnosti ke zneužívání drog, delikventní chování, kriminalita, xenofobie, šikanování, rasismus apod.).

Preventivní témata jsou nejčastěji frekventována v následujících předmětech:

ZŠ

Občanská výchova
Přírodopis
Český jazyk
Matematika
Výtvarná výchova
Sport a pohyb
Chemie
Počítače a komunikace
Práce a činnosti

ZŠS

Český jazyk
Matematika
Náš svět
Rozumová výchova
Výchova ke zdraví
Výtvarná výchova
Počítačové dovednosti
Zdravotní tělesná výchova
Sport a pohyb
Práce a činnost

PRŠ I.

Rodinná výchova
Občanská výchova
Český jazyk
Matematika
Výtvarná výchova
Sport a pohyb
Výchova ke zdraví
Domácí práce
Počítačové dovednosti
Praktická cvičení

PRŠ II.

Rodinná výchova
Občanská výchova
Český jazyk
Matematika
Výtvarná výchova
Sport a pohyb
Výchova ke zdraví
Příprava pokrmů
Počítače a komunikace
Praktická cvičení

Výchovné a vzdělávací strategie ŠVP

ZŠ - výchovné a vzdělávací strategie pro základní vzdělávání

Kompetence k učení	- klademe důraz na využití znalostí a dovedností získaných při výuce a jejich aplikaci v praktickém životě - vedeme žáky k používání základních všeobecně známých pojmů, vysvětlujeme jejich význam - učíme vyhledávat potřebné informace v literatuře a na internetu a vedeme k jejich využívání - vedeme k účelné práci s učebnicemi, učebními pomůckami a učebními materiály - podporujeme žáky v realizaci vlastních nápadů - klademe důraz na čtení s porozuměním a práci s textem
Kompetence k řešení problému	- snažíme se, aby na praktických příkladech ze života, samostatně nebo s pomocí dokázali žáci analyzovat konkrétní problém a stanovit postup řešení - usilujeme o to, aby dokázali rozpoznat problémy a při řešení požádali o radu a řídili se jí - necháme žáky přijímat důsledky jejich rozhodnutí - snažíme se, aby se nenechali při řešení problémů odradit nezdarem a učili se překonávat obtíže - motivujeme problémovými úlohami z praktického života
Kompetence komunikativní	- zdokonalujeme a upravujeme verbální i neverbální projev - podporujeme využívání vyjadřovacích schopností v další komunikaci - chceme, aby žáci dodržovali pravidla diskuze - učíme navázat a udržet kontakt v rozhovoru, aktivně naslouchat druhým - vedeme k jednoduchému a jasnému formulování a vyjadřování svých myšlenek a názorů - podporujeme využívání běžných informačních a komunikačních prostředků - snažíme se, aby dokázali využívat i komunikace pomocí výtvarných, hudebních a pohybových prostředků - vedeme k používání běžných zdvořilostních frází
Kompetence sociální a personální	- učíme žáky pracovat ve skupině, tolerovat a respektovat ostatní - snažíme se, aby rozpoznali nevhodné chování, odmítali rizikové chování - chceme, aby vhodně reagovali na žádost o pomoc, v rámci svých možností ji uměli poskytnout - motivujeme k prezentaci výsledků jejich práce - posilujeme zdravé sebevědomí, vedeme žáky k objektivnímu sebehodnocení - vedeme k upevňování dobrých vztahů mezi spolužáky, učiteli a ostatními dospělými - posilujeme sociální chování a sebeovládání, vnímavost k potřebám starých, nemocných a postižených lidí - dbáme na dodržování stanovených pravidel chování
Kompetence občanské	- učíme žáky respektovat odlišné názory, přesvědčení druhých - vedeme k poznávání národních tradic a svátků a objasňujeme jejich význam - klademe důraz na respektování pravidel soužití ve škole i mimo ni - zařazujeme do výuky spolupráci s dalšími institucemi - učíme žáky chránit své zdraví, uvědomovat si význam zdravého životního stylu a podle možností se podílet na ochraně životního prostředí - snažíme se, aby v rámci svých možností uměli přizpůsobit chování v krizových situacích - chceme, aby dokázali respektovat příkazy dospělých v případě nebezpečí - učíme žáky zvládat běžnou komunikaci s úřady

Kompetence pracovní	- posilujeme schopnost udržet pozornost při práci - vedeme k vytváření pozitivního vztahu k manuálním činnostem - dbáme na dodržování zásad bezpečnosti ochrany zdraví, hygieny práce, ochrany životního prostředí a společenských hodnot, jejich uplatňování při pracovních činnostech - klademe důraz na dokončení zadané práce a její ohodnocení - podporujeme ocenění práce spolužáků - motivujeme k aktivnímu zapojení do činností realizovaných školou i mimo výuku - učíme žáky používat bezpečně a účelně materiály, nástroje a vybavení
----------------------------	--

ZŠS - výchovné a vzdělávací strategie pro ZŠS - vzdělávání žáků se středně těžkým mentálním postižením

Kompetence k učení	- formou pozitivní motivace vedeme žáky k ustálenému postupu osvojování dovedností a návyků - klademe důraz na využití dovedností a návyků získaných při výuce a jejich aplikaci v praktickém životě - využíváme vhodné naučené metody a pomocné techniky - vedeme žáky k používání základních všeobecně známých pojmů, vysvětlujeme jejich význam - klademe důraz na čtení s porozuměním a učíme vyhledávat potřebné informace v literatuře a na internetu - vedeme k práci s učebnicemi, učebními pomůckami a učebními materiály - podněcujeme žáky k uvědomění si vlastních pokroků - podporujeme žáky v realizaci vlastních nápadů
Kompetence k řešení problémů	- snažíme se, aby na praktických příkladech ze života, samostatně nebo s pomocí, si dokázali žáci vytvářet stereotypy chování pro řešení konkrétních problémů - usilujeme o to, aby dokázali rozpoznat problémy a při řešení požádali o radu a řídili se jí - vedeme žáky k pochopení důsledků jejich rozhodnutí - snažíme se, aby se nenechali při řešení problémů odradit nezdarem a učili se překonávat obtíže - pracujeme s chybou žáka jako s příležitostí pro uplatnění sebekontroly - motivujeme úlohami z praktického života
Kompetence komunikativní	- zdokonalujeme a upravujeme verbální i neverbální projev - podporujeme využívání vyjadřovacích schopností v komunikaci - chceme, aby žáci dodržovali pravidla slušného chování v běžné komunikaci - učíme navázat a udržet kontakt v rozhovoru, naslouchat druhým - vedeme k srozumitelnému formulování a vyjadřování myšlenek, názorů, požadavků a potřeb - podporujeme využívání všech dostupných informačních a komunikačních prostředků - snažíme se, aby dokázali využívat i komunikace pomocí výtvarných, hudebních a pohybových prostředků - vedeme k používání běžných zdvořilostních frází
Kompetence sociální a personální	- učíme žáky pracovat ve skupině, tolerovat a respektovat ostatní - snažíme se o rozpoznání nevhodného chování, odmítání rizikového chování - chceme, aby vhodně reagovali na žádost o pomoc, v rámci svých možností ji uměli poskytnout - umožňujeme zažít uspokojení z výsledků společné práce, motivujeme k prezentaci výsledků práce - posilujeme zdravé sebevědomí, vedeme žáky k co nejrealističtějšímu sebehodnocení - vedeme k upevňování dobrých vztahů mezi spolužáky, učiteli a ostatními dospělými

	- posilujeme sociální chování a sebeovládání, vnímavost k potřebám starých a zdravotně postižených lidí - dbáme na dodržování stanovených pravidel chování
Kompetence občanské	- učíme žáky respektovat odlišné názory, přesvědčení druhých - vedeme k poznávání národních tradic a svátků a objasňujeme jejich význam - klademe důraz na respektování pravidel soužití ve škole i mimo ni - zařazujeme do výuky spolupráci s dalšími institucemi - učíme žáky chránit své zdraví, uvědomovat si význam zdravého životního stylu a podle možností se podílet na ochraně životního prostředí - snažíme se, aby v rámci svých možností uměli přizpůsobit chování v krizových situacích - chceme, aby dokázali respektovat příkazy dospělých v případě nebezpečí - učíme žáky zvládat běžnou komunikaci s úřady
Kompetence pracovní	- posilujeme schopnost udržet pozornost při práci - vedeme k vytváření pozitivního vztahu k manuálním činnostem - dbáme na dodržování zásad bezpečnosti ochrany zdraví, hygieny práce, ochrany životního prostředí a společenských hodnot, jejich uplatňování při pracovních činnostech - klademe důraz na dokončení zadané práce a její ohodnocení - podporujeme ocenění práce spolužáků - motivujeme k aktivnímu zapojení do činností realizovaných školou i mimo výuku - učíme žáky používat bezpečně a v rámci možností samostatně materiály, nástroje a vybavení

PRŠ I. - výchovné a vzdělávací strategie pro žáky praktické školy jednoleté

Kompetence k učení	- klademe důraz na využití znalostí a dovedností získaných při výuce a jejich aplikaci v praktickém životě - vedeme žáky k používání základních všeobecně známých pojmů, vysvětlujeme jejich význam - učíme vyhledávat potřebné informace v literatuře a na internetu a vedeme k jejich využívání - motivujeme k rozšiřování svých dovedností a vědomostí - podporujeme žáky v realizaci vlastních nápadů - učíme reagovat na hodnocení ze strany druhých a přijímat radu i oprávněnou kritiku
Kompetence k řešení problémů	- snažíme se, aby na praktických příkladech ze života, samostatně nebo s pomocí dokázali žáci analyzovat konkrétní problém a stanovit postup řešení - usilujeme o to, aby dokázali rozpoznat problémy a při řešení požádali o radu a řídili se jí - necháme žáky přijímat důsledky jejich rozhodnutí - snažíme se, aby se nenechali při řešení problémů odradit nezdarem a učili se překonávat obtíže - učíme přivolat pomoc v případě ohrožení vlastní nebo jiné osoby
Kompetence komunikativní	- zdokonalujeme a upravujeme verbální i neverbální projev - podporujeme využívání vyjadřovacích schopností v další komunikaci - chceme, aby žáci dodržovali pravidla diskuze - učíme navázat a udržet kontakt v rozhovoru, aktivně naslouchat druhým - vedeme k jednoduchému a jasnému formulování a vyjadřování svých myšlenek a názorů - podporujeme využívání běžných informačních a komunikačních prostředků - snažíme se, aby dokázali využívat i komunikace pomocí výtvarných, hudebních a pohybových prostředků - vedeme k používání běžných zdvořilostních frází
	- učíme žáky pracovat ve skupině, tolerovat a respektovat ostatní

Kompetence sociální a personální	- snažíme se, aby rozpoznali nevhodné chování, odmítali rizikové chování - chceme, aby vhodně reagovali na žádost o pomoc, v rámci svých možností ji uměli poskytnout - motivujeme k prezentaci výsledků jejich práce - posilujeme zdravé sebevědomí, vedeme žáky k objektivnímu sebehodnocení - vedeme k upevňování dobrých vztahů mezi spolužáky, učiteli a ostatními dospělými - posilujeme sociální chování a sebeovládání, vnímavost k potřebám starých, nemocných a postižených lidí - dbáme na dodržování stanovených pravidel chování
Kompetence občanské	- učíme žáky respektovat odlišné názory, přesvědčení druhých - vedeme k poznávání národních tradic a svátků a objasňujeme jejich význam - klademe důraz na respektování pravidel soužití ve škole i mimo ni - zařazujeme do výuky spolupráci s dalšími institucemi - učíme žáky chránit své zdraví, uvědomovat si význam zdravého životního stylu a podle možností se podílet a ochráně životního prostředí - snažíme se, aby v rámci svých možností uměli přizpůsobit chování v krizových situacích - chceme, aby dokázali respektovat příkazy dospělých v případě nebezpečí - učíme žáky zvládat běžnou komunikaci s úřady
Kompetence pracovní	- posilujeme osvojování pracovních dovedností, návyků a postupů pro každodenní pracovní činnosti - vedeme k vytváření pozitivního vztahu k manuálním činnostem - dbáme na dodržování zásad bezpečnosti ochrany zdraví, hygieny práce, ochrany životního prostředí a společenských hodnot, jejich uplatňování při pracovních činnostech - klademe důraz na dokončení zadané práce a její ohodnocení - podporujeme chápání významu práce a možnost zapojení do pracovního procesu - motivujeme k aktivnímu zapojení do činností realizovaných školou i mimo výuku - učíme žáky používat bezpečně a účelně materiály, nástroje a vybavení

PRŠ II. - výchovné a vzdělávací strategie pro žáky praktické školy dvouleté

Kompetence k učení	- klademe důraz na využití znalostí a dovedností získaných při výuce a jejich aplikaci v praktickém životě - vedeme žáky k používání základních všeobecně známých pojmů, vysvětlujeme jejich význam - učíme vyhledávat potřebné informace v literatuře a na internetu a vedeme k jejich využívání - motivujeme k rozšiřování svých dovedností a vědomostí - podporujeme žáky v realizaci vlastních nápadů - učíme reagovat na hodnocení ze strany druhých a přijímat radu i oprávněnou kritiku
Kompetence k řešení problémů	- snažíme se, aby na praktických příkladech ze života, samostatně nebo s pomocí dokázali žáci analyzovat konkrétní problém a stanovit postup řešení - usilujeme o to, aby dokázali rozpoznat problémy a při řešení požádali o radu a řídili se jí - necháme žáky přijímat důsledky jejich rozhodnutí - snažíme se, aby se nenechali při řešení problémů odradit nezdarem a učili se překonávat obtíže - učíme přivolat pomoc v případě ohrožení vlastní nebo jiné osoby
Kompetence komunikativní	- zdokonalujeme a upravujeme verbální i neverbální projev - podporujeme využívání vyjadřovacích schopností v další komunikaci - chceme, aby žáci dodržovali pravidla diskuze - učíme navázat a udržet kontakt v rozhovoru, aktivně naslouchat druhým

	- vedeme k jednoduchému a jasnému formulování a vyjadřování svých myšlenek a názorů - podporujeme využívání běžných informačních a komunikačních prostředků - snažíme se, aby dokázali využívat i komunikace pomocí výtvarných, hudebních a pohybových prostředků - vedeme k používání běžných zdvořilostních frází
Kompetence sociální a personální	- učíme žáky pracovat ve skupině, tolerovat a respektovat ostatní - snažíme se, aby rozpoznali nevhodné chování, odmítali rizikové chování - chceme, aby vhodně reagovali na žádost o pomoc, v rámci svých možností ji uměli poskytnout - motivujeme k prezentaci výsledků jejich práce - posilujeme zdravé sebevědomí, vedeme žáky k objektivnímu sebehodnocení - vedeme k upevňování dobrých vztahů mezi spolužáky, učiteli a ostatními dospělými - posilujeme sociální chování a sebeovládání, vnímavost k potřebám starých, nemocných a postižených lidí - dbáme na dodržování stanovených pravidel chování
Kompetence občanské	- učíme žáky respektovat odlišné názory, přesvědčení druhých - vedeme k poznávání národních tradic a svátků a objasňujeme jejich význam - klademe důraz na respektování pravidel soužití ve škole i mimo ni - zařazujeme do výuky spolupráci s dalšími institucemi - učíme žáky chránit své zdraví, uvědomovat si význam zdravého životního stylu a podle možností se podílet na ochraně životního prostředí - snažíme se, aby v rámci svých možností uměli přizpůsobit chování v krizových situacích - chceme, aby dokázali respektovat příkazy dospělých v případě nebezpečí - učíme žáky zvládat běžnou komunikaci s úřady
Kompetence pracovní	- posilujeme osvojování pracovních dovedností, návyků a postupů pro každodenní pracovní činnosti - vedeme k vytváření pozitivního vztahu k manuálním činnostem - dbáme na dodržování zásad bezpečnosti ochrany zdraví, hygieny práce, ochrany životního prostředí a společenských hodnot, jejich uplatňování při pracovních činnostech - klademe důraz na dokončení zadané práce a její ohodnocení - podporujeme chápání významu práce a možnost zapojení do pracovního procesu - motivujeme k aktivnímu zapojení do činností realizovaných školou i mimo výuku - učíme žáky používat bezpečně a účelně materiály, nástroje a vybavení

Znalostní kompetence žáků

Žáci jsou v průběhu edukace vedeni k osvojení si získání základních kompetencí prevence v rámci podpory zdraví a zdravého životního stylu. Míra osvojení je u našich žáků limitovaná především mírou přiměřenou individuálnímu handicapu žáka.

Žáci by měli mít následující kompetence:

1. – 5/6. ročník

- žáci dokáží pojmenovat zdravotní rizika spojená s kouřením, pitím alkoholu, užíváním drog, zneužíváním léků, mají povědomí o zdraví jako základní lidské hodnotě;
- ovládají jednoduché způsoby odmítání návykových látek;
- znají hodnotu zdraví a nevýhody špatného zdravotního stavu;
- mají vědomosti, jak udržovat zdraví a o zdravém životním stylu;

- znají činnosti, které jsou vhodné z hlediska zdraví zařadit do denního režimu, osvojují si zdravý životní styl;
- znají zdravotní a sociální rizika návykových látek a argumenty ve prospěch zdraví;
- ovládají způsoby komunikace se službami poskytujícími poradenskou pomoc;
- rozlišují základní mezilidské vztahy;
- dodržují základní pravidla společenského chování;
- dodržují pravidla pro soužití ve škole, v rodině, v obci;
- rozpoznají nevhodné jednání a chování vrstevníků a dospělých;
- chovají se adekvátně při setkání s neznámými lidmi, v případě potřeby požádají o pomoc pro sebe i jiné;
- umí rozpoznat projevy lidské nesnášenlivosti;
- projevují toleranci k odlišnostem;
- znají základní práva dítěte, práva a povinnosti žaka školy;
- ví na koho se obrátit v případě, že někdo ohrožuje nebo poškozuje jeho práva;
- mají povědomost o tom, že každé jednání, které ohrožuje práva druhých (šikana, násilí, zastrasování aj.), je protiprávní;

6. – 9/10. ročník

- žáci chápou význam dobrého soužití mezi vrstevníky i členy rodiny, uvědomují si souvislost se zdravím;
- respektují odlišné názory či zájmy lidí a odlišné způsoby jejich chování a myšlení, jsou tolerantní k menšinám;
- znají a uplatňují vhodné způsoby řešení neshod se spolužáky, spory řeší nenásilným způsobem;
- ovládají vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích;
- umí spolupracovat ve skupině a přebírat zodpovědnost za společné úkoly;
- znají významné dokumenty upravující lidská práva a sociálně právní ochranu dětí;
- znají činnost důležitých orgánů právní ochrany občanů;
- uvědomují si podstatu protiprávního jednání a právní odpovědnost za případné protiprávní činy;
- umí zhodnotit vhodné a nevhodné zdravotní návyky;
- preferují pozitivní životní cíle, hodnoty a zájmy;
- vysvětlí své konkrétní postoje a chování z pohledu zdraví;
- ví, co je podstatou zdravého životního stylu a snaží se o jeho realizaci;
- znají pozitivní vliv aktivního pohybu, relaxace, duševní hygieny;
- ví, že zneužívání dítěte je trestné;
- dává do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a provozováním hazardních her;
- orientují se v trestně právní problematice návykových látek;
- znají zákony omezující kouření, požívání alkoholu a zákony týkající se užívání a šíření drog;
- ví, kde hledat odbornou pomoc, v případě potřeby ji dovedou využít;
- zvládají účelné modely chování v krizových situacích (šikany, týrání, sexuální zneužívání apod.) a správně se rozhodují v situacích vlastního nebo cizího ohrožení;
- dokáží komunikovat se specializovanými službami (linky důvěry, krizová centra);
- odmítají projevy brutality a násilí zprostředkované médii a umí o nich diskutovat.

Metody a formy, jakými budou dílčí aktivity řešeny

1. – 5. ročník ZŠ

Klíčová oblast	Učivo	Integrace průřezových témat	Projekt
Přírodovědná oblast	NS (stavba lidského těla, vývojové etapy, biologické a psychické změny v dospívání, rozdíly mezi mužem a ženou, bezpečný způsob sexuálního chování v daném věku, první pomoc) SP (bezpečnost a hygiena při sportu, prevence, pohybový režim)	NS, PČ (EV – základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí)	Papírový den (EV – Ekosystémy)
Zdravý životní styl	NS (základní hygienické návyky, sebeobsluha, dopravní situace, bezpečnost, zdravý životní styl, zdravá strava, aktivní pohyb, návykové látky)	SP (OSV – psychohygiena, EV – vztah člověka k prostředí)	
Společenskovední oblast	VV (výtvarné vyjádření skutečnosti a představení své vlastní tvorby spolužákům, práce dle vlastní fantazie) SP (vnímání pocitů při cvičení, psychomotorická cvičení, relaxační a dechová cvičení)	SP, VV (OSV – sebepoznání, sebepojetí, psychohygiena, kreativita)	Vánoční vystoupení (OSV - seberegulace, sebeorganizace)
Oblast rodinné a občanské výchovy	ČJ (Dramatizace, komunikace se spolužáky, řízený dialog, základní komunikační pravidla) PK (základní způsoby komunikace na PC, bezpečnost) NS (rodina, škola, vrstevníci, povinnost, vzájemná pomoc, bydliště, orientace)	ČJ, NS, PČ (OSV – rozvoj poznávacích schopností, poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, hodnoty, postoje, praktická etika)	Vánoční vystoupení (OSV – kooperace, kompetice)
Sociálně právní oblast	PK (Zásady bezpečnosti práce spojené s používáním PC) NS (práva a povinnosti žáků, brutalita a násilí v médiích, základní práva dítěte)	VV, ČJ, NS, PK (MV - vnímání autora mediálních sdělení, fungování a vliv médií ve společnosti)	Reklamní plakát (MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, interpretace vztahu sdělení a reality)
Oblast sociální patologie	NS (tolerance vůči spolužákům, národnosti a cizincům) AJ (specifický rys jazyka, kulturní odlišnosti)	ČJ, NS, VV, AJ (MUV - kulturní difference, lidské vztahy, multikulturalita, princip sociálního smíru a solidarity)	Všichni jsme stejní, všichni jsme lidé (VDO – Občan, občanská společnost a škola, MUV – etnický původ)

6. – 9. ročník ZŠ

Klíčová oblast	Učivo	Integrace průřezových témat	Projekt
Přírodovědná oblast	PŘ (léčivé a jedovaté rostliny, anatomie a fyziologie lidského těla, první pomoc) CH (léčiva a návykové látky, zneužívání omamných a psychotropních látek) VZ (závislosti, drogy, zdravotní a sociální rizika)	PŘ, OV, VZ, PČ (EV – ekosystémy, vztah člověka k prostředí)	Ekologický den (EV – základní podmínky života)
Zdravý životní styl	PŘ (zásady zdravého způsobu života, zásady správné výživy, složky potravy a jejich význam) VZ (denní režim, význam pohybových aktivit, hygiena, odpočinkové aktivity, civilizační choroby, život ohrožující stavy, zdraví a nemoc, vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví) OV (volnočasové aktivity, zájmové a sportovní organizace, nevhodné využívání volného času)		Den zdraví (EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí)
Společenskovední oblast	VZ (vztahy a pravidla soužití, hodnotové postoje, cíle, řešení problémů v mezilidských vztazích, respekt, empatie, sebereflexe, sebekontrola) OV (vztahy mezi lidmi, zásady lidského soužití, osobní rozvoj, systém osobních hodnot) VV (vnímání vizuálně obrazných vyjádření, komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření) SP (pravidla fair play, relaxace, sebeobsluha, hygiena)	M, ČJ, AJ, D, Z, PŘ, OV, VZ, VV, SP, PČ (OSV – rozvoj schopností poznávání, sebepoznání, sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace, psychohygiena, poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace, kooperace a kompetice, řešení problémů, hodnoty, postoje)	Rozhovory s přírodou (OSV – Kreativita)
Oblast rodinné a občanské výchovy	OV (funkce rodiny, společná pravidla a normy) VZ (konfliktní a krizové situace, sebeochrana, vyhledání pomoci, nácvik modelových situací)		Všichni jsme stejní, všichni jsme lidé (VDO – Občan, občanská společnost a škola, MUV – etnický původ)
Sociálně právní oblast	OV (právní řád ČR, protiprávní jednání, postihy, lidská práva) VZ (Nebezpečný internet, Desatero bezpečného Internetu, Linka bezpečí, linka důvěry, Komunikace se službami odborné pomoci - praktické dovednosti, kyberšikana, nevhodný a závadný obsah internetu, manipulativní vliv reklamy)	ČJ, OV, VV (MV - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality)	Reklama (MV – fungování a vliv médií ve společnosti, tvorba mediálního sdělení)

Oblast sociální patologie	OV (principy demokracie, protiprávní jednání, postihy, podobnost a odlišnost lidí) VZ (patologické hráčství, rizikové chování, bezpečný pohyb v rizikovém prostředí)	OV, VZ, AJ, NJ (VDO – formy participace občanů v politickém životě, principy demokracie, MUV – kulturní diference, lidské vztahy, multikulturalita, princip sociálního smíru a solidarity)	Všichni jsme stejní, všichni jsme lidé (VDO – Občan, občanská společnost a škola, MUV – etnický původ)
---------------------------	---	---	---

1. – 6. ročník ZŠS

Klíčová oblast	Učivo	Integrace průřezových témat	Projekt
Přírodovědná oblast	NS (části lidského těla, hlavní orgány a jejich funkce, vývojové etapy lidského života) SP (bezpečnost a hygiena při sportu, prevence, pohybový režim)	NS, PČ, VV, SP, M (EV – ekosystémy, základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí)	Papírový den (EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí)
Zdravý životní styl	NS (péče o zdraví, zdravá výživa, zdraví a nemoc, běžná onemocnění, základy osobní hygieny, základní hygienické návyky) PČ (sebeobsluha, stolování, hygiena práce) VV (hygienické návyky, osobní hygiena) SP (průpravná cvičení, cvičení pro správné držení těla, bezpečnost a hygiena při sportu a pohybu)	NS, PČ, VV, SP, M (EV – základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí, OSV - psychohygiena)	
Společenskovední oblast	VV (výtvarné vyjádření na základě smyslových vjemů) SP (psychomotorická cvičení, relaxační a dechová cvičení) NS (pravidla slušného chování v běžných denních situacích - modelové situace)	SP, VV, NS, PČ (OSV – sebepoznání, sebepojetí, psychohygiena, kreativita)	Představení (OSV - psychohygiena)
Oblast rodinné a občanské výchovy	ČJ (Dramatizace, komunikace se spolužáky, jednoduché tematické rozhovory, řízený rozhovor, alternativní způsoby komunikace, rozvoj komunikace jako prostředku orientace v sociálních situacích) NS (rodina, škola, vrstevníci, spolužáci, povinnost, vzájemná pomoc, bydliště, orientace, pravidla slušného chování v běžných denních situacích – modelové situace, chování v rizikových situacích)	ČJ, NS, PČ (OSV – rozvoj poznávacích schopností, mezilidské vztahy, komunikace, spolupráce a soutěživost, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, hodnoty, postoje, praktická etika)	Představení (OSV - psychohygiena)
Sociálně právní oblast	PD (Zásady bezpečnosti práce spojené s používáním PC) NS (právo a spravedlnost, školní řád, práva a povinnosti žáků, základní práva dítěte, pomáhající profese a orgány, základní práva dítěte)	ČJ (MV - vnímání mediálních sdělení)	Reklamní plakát (MV – fungování a vliv médií ve společnosti)
Oblast sociální patologie	NS (protiprávní jednání a jeho postih, modelové situace – pocit bezpečí,	ČJ, NS, PČ, VV, SP (OSV – mezilidské vztahy)	

	osobní bezpečí, agresivita, ochrana proti agresivním jedincům)		
--	--	--	--

7. – 10. ročník ZŠS

Klíčová oblast	Učivo	Integrace průřezových témat	Projekt
Přírodovědná oblast	NS (léčivé a jedovaté rostliny, stavba a funkce částí těla, první pomoc, léčiva a návykové látky, zneužívání omamných a psychotropních látek, bílkoviny, tuky cukry, vitamíny, minerální látky) VZ (závislosti, drogy, zdravotní a sociální rizika zneužívání návykových látek)	NS, VZ, PČ, VV (EV – ekosystémy, základní podmínky života, vztah člověka k prostředí)	Ekologický den (EV – základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního prostředí)
Zdravý životní styl	NS (zdravotní péče, volnočasové aktivity, ochrana člověka při ohrožení zdraví) VZ (ochrana před chorobami a úrazy, tělesná hygiena, význam pohybu pro zdraví, režim dne, preventivní a lékařská péče, výživa a zdraví, specifické druhy výživy) OV (volnočasové aktivity, zájmové a sportovní organizace, nevhodné využívání volného času)	NS, VZ, PČ, VV (EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí)	Den zdraví (EV – vztah člověka k prostředí)
Společenskovední oblast	NS (rodina, škola, vrstevníci, obec, region, bydliště, základní pravidla společenského chování, úcta k člověku, mezilidské vztahy ve společnosti) VZ (vztahy a soužití v prostředí rodiny, školy, vrstevnické skupiny, vztahy ve dvojici, kamarádství, přátelství, láska, sexuální dospívání, bezpečné způsoby chování)	M, ČJ, NS, VZ, VV, SP, PČ (OSV – rozvoj schopností poznávání, sebepoznání, sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace, psychohygiena, poznávací schopnosti, mezilidské vztahy, komunikace, spolupráce a soutěživost, řešení problémů, hodnoty, postoje)	Rozhovory s přírodou (OSV – Komunikace)
Oblast rodinné a občanské výchovy	NS (funkce rodiny, odpovědnost za výchovu, společná pravidla a normy, rovnoprávné postavení mužů a žen, vedení domácnosti) VZ (bezpečné chování, komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi, pravidla bezpečnosti a ochrany zdraví, manželství, rodičovství, vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví)	M, ČJ, NS, VZ, VV, SP, PČ (OSV – rozvoj schopností poznávání, poznávací schopnosti, mezilidské vztahy, komunikace, hodnoty, postoje)	
Sociálně právní oblast	NS (základní lidská práva, práva dítěte, policie, soudy, právní dokumenty občana) PD (internet, desatero bezpečného Internetu, reklamní vlivy, bezpečná komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi) VZ (Linka bezpečí, linka důvěry, Komunikace se službami odborné pomoci - praktické	ČJ, PD, VV (MV - vnímání mediálních sdělení, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, fungování a vliv médií ve společnosti)	Reklama v našem životě (MV – vnímání mediálních sdělení, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality)

	dovednosti)		
Oblast sociální patologie	NS (týrané a zneužívané dítě, šikana, trestná činnost mládeže) VZ (formy a stupně individuálního násilí, zneužívání, sexuální kriminalita, šikana a jiné formy násilí)	NS, VZ (OSV – hodnoty, postoje, praktická etika)	

PRŠ 1

Klíčová oblast	Učivo	Integrace průřezových témat	Projekt
Přírodovědná oblast	VZ (základní anatomie lidského těla, jednotlivé orgánové soustavy, základní funkce orgánů v těle, preventivní a lékařská péče, nemoci a jejich příznaky)	OV, DP (CZP – ekosystémy, vztah člověka k prostředí)	Papírový den (CZP – vztah člověka k prostředí)
Zdravý životní styl	VZ (činitelé ovlivňující zdraví, rizika ohrožující zdraví, režim dne, sociální dovednosti pro zvládání únavy a stresu, relaxace, kompenzační techniky, význam pohybu a sportu)	OV, DP (CZP – ekosystémy, vztah člověka k prostředí)	Papírový den (CZP – vztah člověka k prostředí)
Společenskovední oblast	OV (domov, škola, obec, chování v rodině, škole, společnosti, konflikt, mezilidské vztahy – kamarádství, přátelství, parta, vztahy k nemocným, starým a handicapovaným občanům, menšiny ve společnosti, multikulturní soužití) VZ (bezpečné chování v sociálním kontaktu s vrstevníky a s cizími lidmi, komunikace, respektování sebe sama a druhých, chování podporující dobré vztahy)	RoV (VVSP – sebeprezentace)	
Oblast rodinné a občanské výchovy	OV (rodina a společnost, členové rodiny, práva a povinnosti manželů, zákon o rodině) RoV (vztahy a komunikace v rodině, fungování rodiny, respektování sebe sama a druhých)	RoV (VVSP - Pracovně právní legislativa)	
Sociálně právní oblast	RoV (krizová centra, linky důvěry, policie)	PD, RoV (MV - vnímání médií, fungování a vliv médií ve společnosti)	Reklama (MV - vnímání médií, fungování a vliv médií ve společnosti)
Oblast sociální patologie	OV (náboženská sekta) VZ (formy sexuálního zneužívání, šikana, násilí, linka bezpečí, linka důvěry) PD (bezpečný internet, kyberšikana)		Reklama (MV - vnímání médií, fungování a vliv médií ve společnosti)

PRŠ 2

Klíčová oblast	Učivo	Integrace průřezových témat	Projekt
Přírodovědná oblast	VZ (organismy a látky poškozující lidské zdraví)	PN, VZ, OV (EV – Ekosystémy, Základní podmínky života, Vztah člověka k prostředí, Lidské aktivity a problémy lidského prostředí)	Papírový den (EV – Lidské aktivity a problémy lidského prostředí)
Zdravý životní styl	VZ (hygiena, zdravý způsob života a péče o zdraví, civilizační choroby, projevy a příznaky běžných nemocí, infekční a pohlavně přenosné choroby, první pomoc)	PN, VZ, OV (EV – Ekosystémy, Základní podmínky života, Vztah člověka k prostředí, Lidské aktivity a problémy lidského prostředí)	Papírový den (EV – Lidské aktivity a problémy lidského prostředí)
Společenskovední oblast	OV (mezilidské vztahy, kamarádství, přátelství, láska, rodina, manželství, škola, vystupování a chování na veřejnosti a ve společnosti, svoboda osobnosti, svoboda druhých)	RoV (VPaZ – sebe prezentace)	
Oblast rodinné a občanské výchovy	VZ (odpovědnost za své zdraví) OV (rodina a funkce rodiny, zákony, lidská práva, práva a povinnosti občana práva a svobody, právní vztahy a z nich vyplývající závazky) RoV (rovnocennost a rovnoprávnost národnostních menšin, rovnoprávné postavení mužů a žen, mezilidské vztahy)	RoV (VPaZ - Pracovně právní legislativa)	
Sociálně právní oblast	VZ (příčiny a důsledky závislostí, prevence, poradenská činnost) RoV (poradenské instituce, krizová centra, linky důvěry, policie) OV (protiprávní jednání, trestná činnost mládeže) PaK (bezpečný internet, zásady používání mobilního telefonu)	ČJ, PaK, RoV (MV - Kritické čtení a vnímání mediálního sdělení, Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, Fungování a vliv médií ve společnosti, Tvorba mediálních sdělení)	Reklama (MV – tvorba mediálních sdělení)
Oblast sociální patologie	OV (náboženská sekta) VZ (formy sexuálního zneužívání, šikana, násilí, linka bezpečí, linka důvěry)		Reklama (MV – tvorba mediálních sdělení)

Potřebnost projektu

Škola nepřijímá zodpovědnost za výchovu ke zdravému životnímu stylu. Škola rodičům/zákonným zástupcům jen pomáhá v rozvoji dítěte jeho vzděláváním a socializací ve skupině dětí. Prevence založená ve společnosti předpokládá řadu spolupracujících složek. Vedle rodiny, škol a školských zařízení jsou to orgány sociálně právní ochrany dětí, zdravotnická zařízení, místní samosprávy, poradenské instituce ve školství, duchovní sdružení, policie, kulturní střediska, zájmové organizace, podnikatelské subjekty apod. Škola usiluje o integraci primárně preventivních aktivit, které sama poskytuje, se službami specializovaných zařízení.

Doporučení a podněty k vytváření preventivních programů a aktivit v rámci MPP

Preventivní programy a jeho konkrétní náplň jsou každoročně zpracovány v Minimálním preventivním programu, který vychází ze ŠPS.

Na základě vyhodnocení minulých preventivních aktivit a projektů doporučujeme:

Doporučujeme i nadále v 1. – 5/6. ročníku vybraná témata zařazovat do výukových předmětů a pracovat formou projektového vyučování, témata přizpůsobit skupině žáků dle aktuálních potřeb. Základem preventivního programu na prvním stupni by mělo být rozvíjení schopnosti komunikovat, prodiskutovat své problémy a konflikty a vyjadřovat své názory v komunitním kruhu třídy.

V 6. – 9/10. ročníku a na střední škole praktické primární prevence intenzivně prohlubovat, vybraná témata zařazovat do výuky formou integrace do výukových předmětů a formou projektového vyučování. Zaměřovat se na vytvoření pozitivního vztahu ke zdravému životnímu stylu, vzájemné tolerance, dovednosti tolerovat osobní vlastnictví a zaměříme se také na upevnění zdravých vztahů mezi vrstevníky a cíle uvedené výše.

Pokračovat v plánování a uskutečňování dlouhodobých podpůrných programů v rámci Minimálního preventivního programu jako jsou zájmové kroužky a již tradiční aktivity naší školy.

Pokračovat v plánování a uskutečňování projektových dnů/týdnů, pobytových výjezdů, ale i jednorázových i příležitostných akcí **zaměřených na výše zmíněné cíle a posilování soběstačnosti, sebeobsluhy, pozitivních sociálních dovedností a sociálních vazeb našich žáků. Těmito aktivitami posilovat kompetence prevence v rámci podpory zdraví a zdravého životního stylu žáka tj. harmonickou rovnováhu tělesných a duševních funkcí s pocitem spokojenosti, chuti do života, tělesného i duševního blaha.**

Při výběru témat primární prevence i nadále vycházet především z našich školních vzdělávacích programů „*Učíme se pro život, Učíme se životem a S praxí do života I. a II.*“, a to zejména v předmětech Náš svět, Výchova ke zdraví, Počítačové dovednosti/Počítače a komunikace, Sport a pohyb, Občanská výchova, Výchova ke zdraví a Rodinná výchova.

ŠPS 2021 – 2025 cíle, podněty, doporučení

Ze zhodnocení Školní preventivní strategie 2016 – 2020 a minulých MPP vyplynuly tyto cíle, podněty a doporučení pro nastávající období:

- Získat za školního psychologa PhDr. V. Hadrabu vhodnou náhradu
- Zabývat se možným nárůstem RCH a SNJ u našich žáků v době omezení pohybu a déletrvajícího uzavření škol (hyg. opatření).; v případě opětovného uzavření škol zařazovat podle možností do dist. výuky témata naplňující prev. cíle
- Zajišťovat nabídku pravidelných a nepravidelných volnočasových aktivit pro žáky a jejich zákonné zástupce, popřípadě aktivity obohatit o nové
- Pokračovat ve vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti prevence
- Vést žáky k rozpoznání svých sklonnů k agresi a naučit se je uvolňovat společensky přijatelným způsobem
- Vést žáky k respektování pravidel (hranic) v sociálních vztazích a společensky přijatelnému uspokojování sexuálních potřeb
- Zaměřit se i na žáky PRŠ v oblasti prevence a projevů RCH a SNJ (neopomenout i projevy sebepoškozování, sebevražedného jednání...)
- Nadále provádět osvětu v oblasti nevhodného používání informačních technologií
- Zaměřit se na žáky přecházející z 1. stupně na druhý stupeň a jejich adaptaci na nové prostředí
- Pokračovat a udržet výbornou spolupráci s rodiči našich žáků v oblasti informovanosti, předcházení i případného řešení sociálně nežádoucích jevů a RCH (nejlépe formou osobního pohovoru)
- Uskutečnit výzkum zaměřený na celkové klima ve škole (navázat na výzkum z minulých let)

Vyhodnocení školní preventivní strategie

O programu se průběžné vedou záznamy, s jejichž výsledky bude pravidelně seznamovat vedení školy, ostatní pedagogické pracovníky a rodiče a zákonné zástupce žáků.

Vyhodnocení se týká věcné podstaty realizace jednotlivých akcí a aktivit, dává přehled o počtech účastníků, finančních nákladech, schopnosti realizovat jednotlivé programy apod.

- Vyhodnocení výsledků uskutečňovaného procesu změn
- zhodnocení psychosociálního klimatu ve škole, kázně a případně i prospěchu žáků,
- zhodnocení posunu v postojích a hodnotových systémech dětí,
- zhodnocení výskytu rizikového chování ve škole.

Proces změn bude vyhodnocován průběžně a trvale pomocí prostředků poskytujících zpětnou vazbu.

Program se bude pravidelně vyhodnocovat (1x ročně-zda naplňuje naše potřeby, podněty pro novou ŠPS; na konci platného období-aktualizace, změny, zpracování podnětů a novelizace), vyhodnocení provede vedení školy ve spolupráci se školním metodikem a výchovným poradcem; v případě potřeby bude aktualizován pro další období.

V Teplicích, 12. 12. 2020

Mgr. Ivan Růžička
Mgr. Martina Vitvarová
Mgr. Radka Beránková
Mgr. Tomáš Vorochta